

Izhaja
trikrat na teden:
v torek, četrtek,
sobota.

Issued
threetimes a week.
Tuesday, Thursday
Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE PODPORNICE SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 34.

CHICAGO, ILL., TOREK, 20. MARCA — TUESDAY, MARCH 20, 1923.

LETO (VOL.) IX.

ANGLIJA HOČE POSREDOVATI A FRANCIJA JO GLEDA POSTRANI.

Agitacija za Porenko neodvisno republiko se nadaljuje. — Francozi zasedli pet rudokopov. — Vojaška vlaka trčila. — 40 francoskih vojakov izgubilo življenje.

London, 19. marca. — Glasom najnovejših poročil iz vladnih krogov na Downing streetu, se je pričela Angleška vlada in njeni državni uradi na tiho pripravljati za posredovanje med Nemčijo in Francijo. Med političnimi krogi se širi tudi poluradni vest, da je Montagu Norman, takozvani guverner Angleške Banke taino odšel iz Anglije najbrže v Nemčijo, da tamkaj aranžira pot in pogoje, na katerih bi se pričelo pogajanje za izpraznitev okupiranega Rura. Ker se gre za skupno mednarodno posojilo Nemčiji, zato je skoro verjetno, da je Anglija poslala svojega strokovnjaka ekonoma Normana v Nemčijo, da prouči stanje in možnosti sedanje Nemčije.

Agitacija za Porenko republiko. — Iz gotovih krogov se sliši še vedno, da agitacija za neodvisno Porenko republiko se še vedno nadaljuje. Zlasti se ogreva prevladujoče mnenje, da bo Francija neodvisni porenški republiko odpuščala vojni dolg. Od druge strani se pa zopet čuje, da so nemški politični voditelji pridno na delu, in da nasprotujejo z vso silo ideji za samostojno Porenko.

Predsednik Ebert se sestal z delavskimi voditelji.

Hamm, 19. marca. — Konferenca delavskih voditeljev, ki se je vršila v tem mestu se je baje tajno udeležil tudi predsednik nemške republike Herr Ebert. Na konferenco je prišlo baje tudi več delavskih voditeljev iz zasedenega Rura, kjer so podali svoje poročilo o tamkajšnjih delavskih razmerah in o tuznem stanju, ki ga prenašajo nemški delavci. Ebert je baje dal delavskim zastopnikom iz Rura moralno vzpodbudo in jim dal še druge obljube, ako bodo pridno vstrajali s pasivno rezistenco.

Francozi zasedli pet nemških rudnikov.

Duesseldorf, 19. marca. — Francoske vojaške oblasti so konfiscirale pet pruskih državnih rudnikov, katere bodo pričeli izrabljati. Nemški rudarji so odšli takoj, ko se je konfisciranje izvršilo na stavko.

Železniška nesreča.

Berolin, 19. marca. — Iz Friermsheim se naznanja, da sta trčila dva vojaška vlaka blizu postaje mesta Duisburg. Več železniških vozov je popolnoma razbitih. Okoli 40 francoskih vojakov je izgubilo življenje, pravi poročilo.

Novi izgredi rodili nove žrtve.

Duesseldorf, 19. marca. — V Recklinghausen sta bila včeraj ustreljena dva nadaljna nemška delavca od francoske patrolje, ko sta skušala se približati tamkajšnjemu vojaškemu skladišču. Kaj je bil njihov namen se ne more dognati.

POSEBNA RUDARSKA KOMISIJA IMENOVANA.

Washington, D. C., 19. marca. Delavski department in premogarska komisija ste prišli do soglasja, da se naj imenuje posebna rudarska komisija in si ji naj poveri v roke preiskavo vseh zadev, iz katerih izvorajo tako pogostokrat stiske na polju premogarske in rudarske industrije. Ta komisija bo mogla poročati vzroke in na podlagi teh se bo skušalo v bodoče preprečiti stiske na teh poljih.

AMERIKA ODKLANJA ZAVEZNIŠKE PREDLOGE.

Washington, D. C. 19. marca. Državni department je odgovoril uradno na zavezniške predloge, v katerih so sugestirali, da bi Zedinjene države morale odračunati vrednost zaplenjenih nemških ladij tekom vojne dobe od računa, ki so ga Zedinjene države predložile zaveznikom za stroške, ki so jih imeli z okupacijsko armado v zasedenem ozemlju ob reki Reni. Ta račun znaša nad \$250.000.000. Zavezniki pa kot zviti lisjaki vsepovsod, so tudi tukaj skušali pripraviti Zedinjene države na to, da bi odračunale vrednost zaplenjenih parnikov do te svote, dočim sami, ki so zaplenili veliko več parnikov, zlasti Anglija kot drugi, niso storili tega. Hočejo pa, da bi storil to kot edina izjema samo Uncle Sam.

Toda ameriški stric, ki se je veliko naučil zadnja leta od prekanjenih Evropejcev, je te predloge lepo zavrnil. Odgovor je sestavil državni tajnik Hughes in povdarja, da se nikakor ne more pričakovati od Zedinjenih držav, da bi to storile, dokler nobena druga zavezniška država ni tega storila, da si je vsaka dobila velik del enakega vojnega plena, katerega, pa Zedinjene države niso bile prav nič deležne. Popolna vsebina odgovora ni še znana javnosti, vendar slutiti se, da je odgovor, odločen in jednat.

ŽENSKA SKOČILA V NIAGARO.

Niagara Falls, N. Y. 16. marca. — Blizu slapov na ameriški strani so videli obmejni čuvaji danes jutro skočiti žensko srednje starosti v reko Niagara. Skočila je blizu slapov in vođa jo je povedla v svoja brezdnja. K reki se je pripeljala z avtomobilom, na katerem so čuvaji našli njeno denarnico z 18 dolarji. Ime samomorilke ni znano.

SIROTIŠNICA POGORELA IN Ž NJO DEVET LJUDI.

Angelica, N. Y. 16. marca. — Tukajšnja okrajna sirotišnica v okraju Allegany, je zgorela včeraj skoro do tal. Ker je požar izbruhnil ponoči in ker je bila dvonadstropna stavba lesena so jo plameni zavili v svoja žrela v par minutah. Sedem osirotelih žensk in dva moška so postali žrtve ognja. Veliko je opečenih in zelo nevarno poškodovanih, ki se nahajajo v bolnišnici.

NEMŠKI DRŽAVNI DOLG SE VEDNO NARAŠČA.

Berolin, 19. marca. — Nemški tekoči državni dolg se je zvišal, tekom prve polovice tega meseca za 757 milijard nemških mark. Skupni državni dolg sedaj znaša 4.345.000.000.000 nemških mark.

KRATKE AMERIŠKE VESTI.

— Novi generalni poštar Harry S. New izjavlja, da bo poštni urad imel v bodočem letu precejšnji deficit, ako se prometnega gibanja ne sistemazira na pravem trgovskem značaju. Izdal je posebni apel na vse lokalne poštarje, v katerem jih prosi lojalne pomoči in sodelovanje pri preureditvi prometnega sistema.

— Predsednik Harding je izdal proklamacijo na vse lastnike gozdov v Zedinjenih državah, da bo teden med 22. in 28. aprilom t. l. proglašen za ohranjenje in povzdigo gozdarstva. Poseben apel je razposlal tudi na vse guvernerje 48-tih držav.

— Zakladniški tajnik Zedinjenih držav poroča, da se je tekom meseca februarja t. l. uvozilo najmanj zlata v Z. D. odkar je prenehala vojna. Uvozilo se ga je v vrednosti \$8.382.736. Ekonomski smatrajo, da tujezemske države balancirajo svoje valutne račune, in da to povzroča, da se zlata manj uvaža v Z. D.

— Malo predno je brzovlak San Francisco the Orient dospel v Omaha, Nebr. je naskočil neki črnc po imenu George Kennedy iz Pocatello, Idaho, poštnega klerka na poštnem vagonu z namenom, da oropa pošto na vlaku. Mej dvobojem se je posrečilo poštnemu klerku dobiti priliko, da je pognal črncu kroglo, ga s tem ubil in si rešil življenje.

— V Memphis, Tenn. in okolici je divjal predvčeršnjim strašni tornado, ki je napravil velikansko materialno škodo. Znanomavati je tudi pet smrtnih nesreč in nad 50 onesrečb.

— V Superior, Wis. je te dni umrl najstarejši mož v tamošnjem county-u John Adamson, ki je dosegel visoko starost 102. leti.

— Blizu Mitchell Field, N. Y. se je razletelo na zrakovlovo gonilno kolo. V zrakovlovo se je nahajal Brigadir general Mitchell pomožni načelnik vojaškega zrakovlovnega oddelka. General se je spustil iz zrakovlova po parušutu.

— V Salina, Kans. so doživeli tamošnji občani zadnji petek večer veliko iznenadenje. Marsikatera hiša je dobila divjo gosko ali gosjaka za nedeljsko kosilo. Mej dežjem in pišom so letele skozi tamošnje okolice divje gosi. Ker je mesto zelo temnetno razsvetljeno, so gosi začele luči privlekle k tlom, in tako jih je veliko popadalo na zemlja, katere so občani z velikim mveseljem lovili in jim zavijali vratove.

— Zbornica države Illinois je volila, da se dovolji za grajenje cest svoto \$30.000.000.

— V okolici Wessington, S. Dak. divjajo gozdni požari, ki so se zajedli na široko v tamošnje prerije. Suhe debla od perijskih rož gore z zveliko brzino in vsak poizkus, da bi se ogenj preprečil je zaman.

— Po srednje-zapadnih državah je zapadel koncem zadnjega tedna debel sneg. Po Nebraska v okolici Omaha je zapadel skoro za 15 palcev na debelo.

— V Independence, Ia. je zašel potniški vlak na progi Rock Island v voz, na katerem se je peljal 58-letni John Johnson razvažalec premoga. Johnson je bil vržen blizu 40 čevljev od požarišča in je bil na mestu ubit.

LENIN NA SMRTNI POSTELJI.

Berolin, 19. marca. — Iz Moskve se uradno naznanja, da se nahaja predsednik ruskih sovjetskih republik na smrt bolan. Včeraj je dospel v Lipsko posebni uradni ruski sel, po dva najznamenitejša zdravnika v Nemčiji, Dr. Von Struempela in Dr. Urcke specialista. Prvi je znamenit izvedenec v klinikah. Dr. Urcke pa je špecialist za možganske bolezni.

ZOPET NAZAJ...

Trgovinski in obrtniški statistikarji naznanjajo, da se bo v kratkem podražilo vse predmete, kakor tudi življenske potrebščine blizu do 25 odstotkov. K temu podajajo razne vzroke, ki silijo v to.

Ko bi ne bila publika v splošnem prizadeta s tem, naj bi bilo. Toda zapomniti si je treba, da je med to publiko velika večina revnih delavskih družin, katerih obstoj je odvisen od očetovih rok, ki morajo trdo garati od zore do mraka, da preskrbe tem družinam vsakdanjega potrebnega kruha. Za podražitev življenskih potrebščin in raznih izdelkov imajo najete posebne statistikarje, da jim računajo dan za dnem, da ja ne bi imeli izgube s svojo trgovino ali obrtjo, ampak, da bi jim prinašalo vse plodovite dohotke in mastne dobičke. Tako pravimo skrbijo zase kapitalisti delodajalci.

Kdo pa računa in sestavlja statistiko za ubogo delavstvo? Ali kdo pomisli na uboge trpine, ki garajo noč in dan, puščajo svoja najboljša leta in svoje zdravje po tovarnah, zaduhlih rudnikih itd.? Nihče se ne meni za njega. Delavec naj gara, dokler ne pade in ne omaga; delodajalec ga ima kot za navaden stroj, ki je za izrabiti, in ko se izrabi se ga vrže mej staro šaro. To je slika današnjega družabnega sistema v družbi.

Toda naj le dražijo življenske potrebščine in svoje izdelke. Delavec bo kmalu izpregovoril, njegov želodec ga bo pritiral pred njegove delodajalce, da bo zahteval od njega sredstev za svoje življenje. In ko pomislimo na to, je stara pravda, ki se je vršila že leta in leta mej delavstvom in kapitalisti zopet na dnevnom reču. Temu logično bodo sledile zopet stiske in vojska mej kapitalisti in delavci je neizogibna. Ta vojska bo nastala pa samo radi pohlepnosti kapitalistov po mamoni. Toda zapomniti si vsi, ko bo prišlo do tega trenutka, bodo umetno in hinavsko zvalili za vso krivdo na ubogo delavstvo, češ, preradihalno je, nezmereno je, zahteva preveč itd. To bodo naredili kljutomu, da prav dobro vedo, da sedaj sami polagajo gorčo vžigalico v suho slamo. Tako jadrano mesto k normalnosti zopet nazaj na bojno polje, kjer se bo zopet vnela bitka mej delavstvom in kapitalistom.

STRAŠNA TRAGEDIJA BLAZNEŽA.

Roanoke, Va. 19. marca. — V soboto večer je zblaznel v svoji togoti Ballard McGuire, ki je živel več let v tem mestu. V svoji razkačenosti je ustrelil svoje tri male otroke, nevarno obstrlel svojo ženo in nato si pognal še sebi kroglo v glavo. Otroci in oče leže na mrtvaškem odru, žena pa se bori s smrtjo v bolnišnici.

JUGOSLOVANSKE NOVICE

Divja lovca. V Požarjevem rovtu sta Martin Kuničič in Fr. Zajc. ustrelila divjo kozo, a ju je zasačil državni gozdar Viktor Svoboda. Sodišče je prisodilo Kuničiču 4 mesece, Zajcu pa 2 meseca težke ječe.

Morilec alkohol. 26-letni hlapec Leopold Lužnik v Črnečah pri Dravogradu je spil že pijan na dušek liter vina in nato zaspal. Zjutraj so ga našli mrtvega. — V Starem trgu so našli mrtvega na cesti 75-letnega čevljarja, Jakoba Fišarja, ki je bil strastno udan alkoholu.

Za poštno upravo. Poslanec Jugoslovanskega kluba Pušenjak je dne 7. m. m. v finančnem odboru zahteval, da se naj plačajo uradniki oziroma državni nameščenci tako, da bodo mogli živeti človeško življenje. Na drugi strani pa je zahteval, da vrše v polni meri svoje dolžnosti in da so ljudstvu na razpolago. In tako je prav!

Tisoč in ena noč v Belgradu. Pod tem naslovom se je vršila v Belgradu razkošna pustna prireditve, na katero je znašala vstopnina po 1000 Dinarjev za osebo. Priprave so stale 150.000 Din., a šampanjca se je popilo za 70.000 Din. Koliko so stale obleke, kočije in drugi stroški, naj si vsak sam izračuna. Ni sama revščina v Jugoslaviji, vsaj v Belgradu ne!

Prehrana revnih slojev v Splitu. V splitski občinski Ljudski kuhinji je bilo leta 1922. razdeljenih 62.432 kosil in večerij in 150293 posameznih obrokov. Od tega se je razdelilo 75.626 obrokov brezplačno na račun društvo "Charitas." 17.986 pa na račun občine. Ostali obroki so se prodali po zelo nizki ceni. Stroški ljudske kuhinje ozir. društva "Charitas" so znašali 2.823.583 K; vlada je prispevala — 9950 kron!

Nameravan atentat na dr. Trumbiča. V Splitu je policija zaprla nekega Ismeda Kurtagića iz Vlasenice v Bosni, ker je baje nameraval izvršiti atentat na dr. Trumbiča. Kurtagić je pristaš Hrv. bloka.

Merjasec usmrtil deklico. 13-letna deklica iz Centibe pri Dol. Lendavi je gnala merjasca proti domu. Da bi hitreje stopal, ga je priganjala s palico. Žival pa se je razjarjena zakadila proti deklici in jo tako oklala, da je na mestu izkrvavela.

Požar na Jesenicah. Na jeseniški postaji je zgorela lesena lopa, stoječa pri kurilnici, v kateri so bili razni aparati in moderni armaturni deli za lokomotive, ki so deloma zgoreli in deloma se raztopili. Škode je povzročil požar 500.000 kron.

Nesreča na cesti. 50-letnemu Antonu Vidmarju iz Borovnice so se v nedeljo dopoldne, ko se je vozil proti domu, splašili konji. Pri tem je Vidmar padel tanesrečno, da ga je konj s kopitom vdaril v obraz in ga težko poškodoval. Vidmarja so z rešilnim vozom prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Vlom na Bregu. Vlomljeno je bilo v hišo Karoline Turk na Bregu. Vlomilci so odnesli Turkovi več zlatnine in srebrnine.

Prijeti tat. Orožniki na Javorniku so aretirali Edmunda Pogarčnika, ker je 11. m. m. ukradel v hotelu "Stol" na Dobravi 5000 kron.

Broša 16.000 kron vredna je bila ukradena Marti Kalan na Trati pri Škofji Loki.

POLJSKE OBLASTI POZAPRLE 250 KOMUNISTOV V VILNI.

Warsava, 19. marca. — Po poročilih iz Vilne je razvidno, da so apostoli komunizma silno razpasli po pokrajini Vilni. Agitatorji so raztrosili mej občinstvo vse polno letakov in komunistične literature. Po več krajih je prišlo do krvavih spopadov mej žandarmerijo in izgredniki. Oblasti nastopajo odločno in se dosedaj pozaprle že nad 250 komunistov.

NEMCIJA JE ZVITA.

Francoški ekonomski dolže nemške industrijske magnate, da so eksportirali svoje zlato in iste ga naložili oziroma investirali v tujih državah. Sedaj se kažejo pred svetom kot berači, da niso v stanju plačati zahtevanih svot za reparacijo in vojno odškodnino. Da bi plačali prve prihojnje obroke, zahtevajo, da se jim dovolijo veliko mednarodno posojilo; sicer, pravijo, da ne bodo v stanju nositi svojega bremena, ki jim ga nalaga mirovna pogodba.

Francoški ekonomski so pa preračunali, da Nemci pod pretezo iščejo mednarodnega posojila, ter bi radi namenoma napravili tako velik dolg, da bi v bodoče morali mobilizirati vse svoje dohotke edino za odplačevanje obresti od posojil. S tem bi prišla Francija pa na eno in isto, to je da od Nemčije bi ne dobila ničesar, kakor sedaj ne dobi ničesar. Na drugi strani pa imajo nemški industrijalci, najbrže zraven tudi državni denar investiran v tujini, ki jim nosi bogate obresti. Nemčija bi na ta način kot trdijo francoški ekonomski ne izgubila ničesar, temveč veliko pridobila, plačevanje vojne odškodnine bi na ta način na podlagi finančnih proračunov, lahko vedno odklanjala. Zaveznikom bi vsaki pot, ki bi jo tiraljali pokazala prazne žepce, češ, nimam, žep je prazen, kje naj vzamem.

Priznati se mora, ako je to res, da so Nemci silovito zvitni, ki hočejo na vsak način zaveznike in vse svoje upnike prekaniti. Resnica pa bo, to nam potrjuje preteklost, v kateri so se Nemci posluževali vseh mogočnih načinov, samo, da bi ukrali zaveznike. Francija je Nemčijo spoznala, zato tudi slednja prav dobro ve, zakaj je okupirala Rur.

DENARNE POŠILJATVE.

Vaš denar, ki ga boste poslali za Velikonočne praznike svojim domačim v staro domovino bo najhitreje na svojem mestu, če ga pošljete skozi naše podjetje.

Včerajšnje cene so bile jugoslovanskim dinarjem:

100 — Din.	\$ 1.35
500 — Din.	\$ 5.90
1000 — Din.	\$11.60
2500 — Din.	\$29.00
5000 — Din.	\$57.00
Za italijanske lire:	
50 — Lir.	\$ 2.95
100 — Lir.	\$ 5.60
300 — Lir.	\$15.90
500 — Lir.	\$26.00
1000 — Lir.	\$51.00

Pri večjih svotah, ki presegajo 20 tisoč Din. ali 2 tisoč lir, damo še poseben popust. Predno pošljete denar čez druge tvrdke se spomnite na naše podjetje, ki bo Vam poslalo Vaš denar v stari kraj ceneje in hitreje, kakor kje drugje. Naše cene so vedno najnižje!

Vse pošiljave naslavljajte na:
BANČNI ODDELEK EDINOST
1849 W. 2nd. St. Chicago, I.

ŠIRITE LIST EDINOST

EDINOST

(UNITY.)

Izhaja vsak torek, četrtek in sobota. — Issued every Tuesday Thursday and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo

Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Združene Države za celo leto	\$3.00
"	Za Združene Države za pol leta	\$1.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$3.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$1.75
3UBSCRIPTION:	For United States per year	\$3.00
"	For United States for half year	\$1.50
"	For Chicago, Canada and Europe per year ..	\$3.50
"	Chicago, Canada and Europe for half year ..	\$1.75

ŠTEVILKA POLEG VAŠEGA NASLOVA ZNAČI DO KDAJ JE PLAČAN LIST.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš **NOVI** naslov in poleg tega tudi vaš **STARI** naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Dopisi za torkovo številko morajo biti v uredništvo najkasneje do 12 ure dopoldne v soboto, za četrtekovo številko do 12 ure ure dopoldne v torek in za sobotno številko do 12 ure v četrtek dopoldne.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Družba potrebuje vzorov...

Statistika kaže leto za letom, da se število zločinov množi naprej in naprej. Izvedenci, ki proučujejo zločinsko kroniko, ne morejo do jasnega rezultata, ki naj bi jim podal odgovor, odkod prihaja ves izvor zločinstva v vedno večji meri. Našli bi rezultat, samo če bi pritisnili na pravi gumb in izvor iz katerega izvira glavni tok naraščajočega kriminalstva bi se pojavil bengalično osvetljen.

Stari pregovor pravi: "Jabolko ne pada daleč od drevesa." Če kje, velja ta pregovor prav tu. Kar se godi pri skupnem narodu, kar skuša doseči skupina, prav tako bo skušal doseči posameznik v svojem delokrogu v svojo korist, ako vidi, da skupina vspeva z enakim načinom postopanja.

Da se ameriški politikarji poslužujejo vsakovrstnih metod, pri svojih propagandah postavnih in nepostavnih, ni tajna stvar. Baš zadnja leta so padali neizbrisni madeži na plašče raznih politikarjev v Zedinjenih državah. Svojih tekmecev so se iznebili celo z umori itd. Časopisje raznaša take poročila v svet, čitajo jih vsi sloji, ljudje tega in onega mnenja. In ko človek nagnjen k slabemu, čita take razprave in nazadnje še celo vidi, da razni zločinci, ki izvršujejo zločine pod masko političnega delovanja, ne prejmejo zaslužene kazni, kakor bi jo to mogli, ni prav nič čudno, da dobe sami nagnjenje do slabega, da prično sami izvajati zločine. Razni politični boski ki spravijo svoje kandidate v razne javne urade, držje te ljudi kolikor toliko pod svojim vplivom in logično temu pristiže dotične stranke smejo izvajati vse, bodisi postavno ali nepostavno. "Political pull." vlada, kdor ima tega, ta lahko dela kar hoče, za njega ni ničesar pregrešnega. Politika ne pozna meje, je brezobzirna v svojem nastopu. Toda pri vsem tem je treba razumeti, da posamezniki, ki gledajo te slučajje, ki niso redki zadnje čase v Zedinjenih državah, začno dvomiti, da je sploh kaka pravica kje, mislijo, če politični magnetje se lahko poslužujejo takih metod, zakaj bi se jaz ne, sam sem sebi najbližnji, kakor si je politikar, v svojem delovanju. Če on sme nasilnim in nepostavnim potom do korita, zakaj bi jaz ne smel in posledice vsega tega so, da se temelj pravičnega družabnega reda ruši na vseh koncih in krajih. Če bo šlo tako naprej se bo iz političnih krogov, ki vodijo svoje politike na ta način zaneslo v mase ta duh in justica bo imela dela čez glavo, ako bo hotela ozdraviti okužene razmere v družbi.

In ljudje, ki pridejo do svojih uradov na podlagi umazanih sredstev, so li to ljudje, ki jim naj človek kaj zaupa? Ali bodo ti ljudje pravični na svojih mestih? Bodo li ti ljudje ščitili postavo v pravem pomenu besede? Kdo jim naj vrjame?

In sedaj, ko se pojavljajo slabi sadovi umazane politike v vseh krogih so pričeli klicati na pomoč, češ, ladja morale se potaplja v valovih kriminalstva. Na mestu da bi pričeli čistiti in pometati pred svojim lastnim pragom najprvo, kažejo ravno isti faktorji s svojim prstom na druge, kakor napuhnjene farizeje.

Tisti, ki se čudijo in povprašujejo odkod izvira kriminalstvo v toliki meri, naj prično proučevati razmere najprvo pri njih samih. Sami naj nastopijo najprvo pošteno pot. Pokažejo naj publikai kaj je vzor poštenja in pravičnosti. Ako bodo pa nadaljevali svojo pot in pri tem pa kričali, kakor tisti tat, ki je sam kradel, potem pa na ulici upil: "primite tatu!" potem zastoj pričakujejo, da se bo v družbi kriminalstvo zmanjšalo, ampak naraščalo bo od dne do dne, in družba bo še hitrejšje drvila v propad, kakor drvi zadnje čase.

Postava je nekaj, pred katero mora imeti sleherni ud človeške družbe rešpekt. Postava ščiti državljano pravice življenja in njih obstanek. Postava mora biti mati vseh krivično preganjanih, h kateri se zatekajo v varstvo. Postava ščiti pravico in je radi tega sveta stvar, do katere mora imeti vsak pošten ud družbe spoštovanje in rešpekt. Zato pa, kdor zlorabi postavo v sebične in umazane namene, ta globoko greši, ta zlorablja nekaj, kar je last milijonov udov človeške družbe in za takega človeka smela biti nobena kazen premajhna.

In čestokrat smo že videli ljudi na svetu, ki so to storili. Sami so pokazali, da jim je zakon postave navadno sredstvo, ki so ga zlorabljali. Kako naj potem pričakujemo od onih, da bodo imeli rešpekt, ki vidijo na lastne oči, kako predstavniki zakonov zlorabljajo ta sveta sredstva v svoje sebične namene? Očitno tudi izvira vse nespoštovanje in oskrnjevanje postav navadnih udov družbe. Posledice so od dneva do dneva večje, temu logično razmere vedno slabše, družba bolj in bolj sprižena in kmalu bomo morali o pol dne pri svetlem dnevu nositi revolverje v žepu pripravljani za samoobrambo.

Današnja družba potrebuje vzorov! Vzorov poštenosti in pravičnosti, edino v tem je še upanje, da družba ozdravi te nalezljive bolezni, katere se jo sila prijemele in jo tira v popolni moralni propad!

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

So. Chicago. — Pred petimi meseci smo položili k večnemu počitku Mr. Nikolaj-a Požek in po preteku petih mesecev in sicer pretečeni tork 13. marca smo spremili na pokopališče St. Mary's njegovo ženo Mrs. Barbara Požek, stanujočo na 9630 Baltimore Ave. Srčna hiba ji je pretrgala nit življenja. N. p. v m.!

Zdravstveno stanje po naselebnih ni kaj zadovoljivo. Boleha več ljudi sicer čudno, da po večini tožijo radi srčnih napadov. Bliža se pomlad. Morda v igreci prinese s seboj stafno vreme in boljše ter lepše dneve in s tem se tudi mnogim zboljša zdravje. Do velike noči želimo vsem, da si okrepijo zdravje, ki je za človeka neprecenljiv dar božji!

Poročevalec.

Denver, Colo. — Cenjeno uredništvo Edinosti: — Prosim, da mi odmerite nekoliko prostora v listu, da priobčim par vrstic od nas iz Denverja.

Tukaj je zavedno zatisnila oči in se preselila v večnost dne 5. marca ob pol 7. uri zvečer Ana Čadonjč, roj. Kaparič žena dobropoznanega rojaka Josip Čadonjča. Pogreb je bil dne 11. marca ob eni uri popoldan. Ker je pokojna pripadala k podpornim društvom in sicer dr. Kraljičica sv. Rožnega venca štev. 7. Z. S. Z. in pa h angleškemu katoliškemu društvu, katera so povabila sva druga društva in sicer dr. sv. Martina štev. 1. Z. S. Z. in dr. sv. Jakoba štev. 12. N. H. Z. in pa dr. sv. Ané štev. 143. N. H. Z. Vsa imenovana društva so se udeležila pogreba in jo spremili k večnemu počitku na Mont Olive pokopališče.

Pokojna je bila stara 37 let. Rodila se je v vasi Fratrovci na Hrvaškem. Tukaj zapušča žalujočega soproga ali moža, dve hčere in dva sinova. Naj v miru počiva in sveti ji naj večna luč. Žalujočim izražamo pa naše globoko sožalje!

Nadalje naznamim, da je bil tukaj prinas v nedeljo 11. marca č. g. Father Schiffrer iz Rock Springs, Wyo. naš č. g. župnik Father Judnič pa so šli na njih mesto v Rock Springs, Wyo. To nedeljo je imelo ravno skupno sv. spoved in sv. Obhajilo dr. Najsvetejšega Imena. Kako lepo je bilo videti, ko so možje in fantje pristopili skupno k sv. Obhajilu. Bilo jih je do sto po številu. Videti toliko mož zbranih skupaj je nekaj krasnega, zakaj po tem se lahko sodi njih katoliški značaj in zavednost. Društvo je bilo ustanovljeno o priliki zadnjega misijona, ki se je vršil v naši cerkvi zadnjega novembra. Možje in fantje, kateri še niste pri tem društvu, vabi se vas vse, da pristopite in se vpišete v to društvo. Zglasite se pri našem č. g. župniku, kateri vas bodo z veseljem vpisali in vam podali vse nadaljne informacije o tem krasnem društvu.

Pozdravljam rojake širom Amerike. Listu Edinosti pa želim, da bi dosegel tekom te kampanje največji uspeh, in da bi skoraj postal dnevnik.

George Pavlaković, zastop.

New York, N. Y. — Pred odhodom na parnik prezident Wilson še enkrat najlepše pozdravljam vse svoje znanee in prijatelje širom Amerike zlasti pa družino Hegler v McKinley, Minn. družino Grahek, družino Virant, družino Smoličevo in družino Rebrovčevo. Posebno pa se zahvaljujem družini Aleks Smolnikarja in družini Joe Gradisharja, ki so nas prišli v Duluth čakati na postajo. Hvala tudi za izredno prijaznost Rev. Fathru Jeršetu in Fathru Pirnatu.

Nadalje se zahvaljujemo trdki Zakrajšek & Češarek, ki so naš tako lepo odpravili za potovanje v staro domovino. Vsem

rojakom to trdko prav topio priporočamo. Vsem kličemo z Bogom in na zopetno svidenje!

Družina J. Mlakar in Jakob Snajder.

Virginia, Minn. — Delavske razmere so srednje. Zaposljeni smo povečini vsi, le zaslužek naš je vedno bolj kratak.

V tukajšni večerni šoli za državljanstvo, ki se je vršila v prostorih tukajšnje High School, je rodila krasne uspehe. 64 tujezemcev je dobilo zadnjo sredo 14. marca državljansko papirje. Mejtemi je bilo precej naših rojakov. Drugorojci so bili Italijani, Švečii, in Poljaki.

Pri sklepu šolskega tečaja je govoril tukajšni sodnik Freeman in mestni župan Empie. Govoril je tudi šolski nadzornik E. T. Duffield, ki je razlagal velik pomen državljanstva in o odgovornosti državljanov do države. Za prihodnje leto se bo prigrasilo baje še enkrat toliko prosilcev.

Pozdrav.

Poročevalec.

Ely, Minn. — Suhaški detektivi so dne 13. marca zavohali, da ima rojak Jakob Skala v svoji kleti nekaj dobrega vina. Vprizorili so hišno preiskavo in resnično našli v kleti dva soda vina, radi česar so odvedli rojaka Skala na okrožno sodišče v Virginia, pred zvezne komisarje z obtožbo, da je prestopil mejnik prohibicijske postave.

Naslednji dan so ga izpustili na prosto pod poroštvom \$1000. da se mora pokazati dne 1. maja t. l. pred zvezno poroto, ki o določila, kaj se stori z njim vsled prestopka prohibicijske postave.

Poročevalec.

Aurora, Minn. — Mestne volitve so izpadle kakor sledi: Za mestnega župana je bil izvoljen J. E. West z 267 glasovi. Za mestnega rekordarja je bil izvoljen Jugoslovan, Eli Danculović, Jr. z 283 glasovi. Za mirovnega sodnika je bil izvoljen dobo dveh let E. H. Yarik in za konstatlerja je bil izvoljen tudi Jugoslovan, Matt Turk z 159 glasovi. Med trustije je izvoljenih še par Jugoslovanov.

X.

Rock Springs, Wyo. — Prosim priobčite to le v popravek: V štev. 30 lista Edinosti v poročilu o Franku Ferliču, je bilo priobčeno "tri brate v Jugoslaviji", pravilno bi se imelo glasiti: "eden brat." In mesto imena "Mary Kodalj", bi bilo biti **Mary Košir!** Toliko v popravek, da ne bodo čitatelji napačno razumeli.

S pozdravom

Frank Oblasnik.

Forest City, Pa. — Nahajamo se v resnem postnem času, v času pokore. Katoliška društva in katoličani pridno pristaplajo k miži Gospodovi, da bo do tako pomlajeni tudi na duši z Gospodom vstali na Veliko nedeljo.

V novi cerkveni odbor so bili izvoljeni sledeči farani: Matthew Kamen, Ignacij Pancer, John Znideršič, John Škodlar in Gregor Planinšek.

Društvo "Naprej" se pridno vežba za vprizoritev igre, ki o bo do pripravili v High School Auditorium dne 2. aprila zvečer v korist cerkvenih orgel v slovenski cerkvi sv. Jožefa. Ker gre za plemenito stvar, je upati, da se bo občinstvo prireditve udeležilo v obilnem številu.

Pozdrav vsem forestcitiskem Slovencem, kakor tudi vsem cenjenim čitateljem širom Amerike.

Poročevalec.

Neumni ljudje imajo najdebelejši krompir.

Kdor pred tujimi ljudmi joka, ta solze trati.

Lz farmarskih krogov.

Rothbury, Mich. — Ker so tragi čitatelji nekoliko informirani o obstoju naše nasebine, mogoče jih bo zanimalo ako malo natančneje opišem kraj in obseg naše nasebine.

Nasebina šteje 18 slovenskih in pekako 7 ali 8 hrvaških in slovaških družin. Razdeljeni smo v dva County-a. V Muskegon in Oceana County-a. Da smo tako razdeljeni je vzrok, katerega bom opisal. Kraj je goste naseljen povečini od Amerikancev, zatem z Nemci in Nizozemci in deloma tudi drugimi izzemci. Vendar se tu in tam še dobi zemlja naprodaj, ki je pripravna za farmarje. Cena zemlji je različna od 8 do 100 dolarjev za akker in tudi več, umevno je, ako je boljše vrste zemlja pri cesti in blizu mesta ali trga, da je dražji. Da je pa tudi tukaj po enih krajih, kakor po drugih državah slaba zemlja je gotovo. Tako, ko gre človek po takih nerodovitnih krajih, bo šel milje in milje daleč in to po lepi ravnini in če človek ni izkušen ali informiran se bo vpraševal če mu ta, praznota, in kako, da ni nobenega človeškega bivališča in to v tako lepi ravnini, kot je ta. Seveda, ako pa vpraša človeka, ki mu je kraj znan, bo dobil takoj odgovor, da zemlja ni za nič. Naš kraj kjer smo naseljeni se nahaja 25 milj severno od mesta Muskegon, ki šteje 30 tisoč prebivalcev. Od mesta severno se vijete dve železniške proge, ena gre proti severo-vzhodu, druga proti severo-zahodu. Iz mesta ven peljete tudi dve cesti v isti smeri. Cesta, ki gre proti severo-vzhodu je cementirana, do katere imam jaz 6 milj, tako tudi do železniške postaje. Poleg tega imamo več manjših mest in trgov, kar je razvidno, da je dežela dobro razvita in da odgovarja vsem zahtevam moderne ameriškega farmarja.

Ukvarjamo se z različnimi predmeti. Največ z živinorejo, sadjerejo in poljskimi pridelki. Ker je zemlja različne vrste, je umevno, da je prikladna za mešane pridelke. Tako ima vsaka farma po dve ali tri različne vrste zemlje, ki obstoji iz navadnega belega peska do najbolj mastne črne ilovnate zemlje. Ker je taka zemlja zemlja se ta koga peska ni za bati, in to zato ne, ker je blizu dobre podlage, ki ne prepusti, da bi mokrota hitro izginila. Seveda, kjer pa zemlja ni sposobna za farmarje se pa nič ne razlikuje in obstoji iz lahkega rjavkastega peska, "blue sand" in to več deset čevljev globoko. Da taka zemlja ni rodovitna je gotovo, ker po vsakem dežju, bodisi še tako velikem se voda takoj posuši in izgine v pesku globoko v zemljo, površina se pa naglo izhlapi in posuši in rastline nimajo izčesa dobiti potrebne vlažnosti, za svojo rast.

Glavni pridelki po tukajšnjem okrožju so: koruza, seno, zatem pridejo žita, kakor pšenica, oves, rž in ajda, temu sledi krompir, fižol in drugi razni pridelki. Posebno pozornost obračamo Slovenci na stročji fižol, "string beans," in kumare. Ako družina šteje več članov, in da so zmogni za tako delo, lahko napravi farmar s tem denar. Ni ravno težko s temi produkti, ali večina tukajšnjih tujerodcev, se s tem ne ukvarja, češ, da se mora človek pri takem delu doli pripogibati.

in da rad križ boli. Da so Slovenci delateljnosti zlasti do poljedelstva in marljivi ljudje je že vsakemu znano, zato se tuji za take malenkosti ne zmenijo. Dokaz zato je najboljši, da se vsak takoj preskrbi za kontrakt teh dveh produktov, kakor hitro se mu nudi prilika. Sezona za stročji fižol traja od tri do pet tednov. Tekom te sezone se lahko napravi par sto dolarjev na vsakem akru, seveda pride pri tem v vpoštev letina in pa kakovost zemlje. Da je trg posebno ugoden za te produkte, naj navedem, da imam priliko, za narediti potrebne kontrakte s tremi različnimi družbami, ki konzervirajo te predmete t. j. s "Canning factories", kateri eni bi bil vojnje prost, ker bi sami hodili s truckom na moj dom. Za druge dve družbi, bi pa vozil v tri milje oddaljeno mesto Ferry.

Katoliških cerkva je v tukajšnjem dvajset - miljnem okrožju pet. Meni najbližnja je oddaljena 14 milj, seveda nekaterim je veliko bližje. Navadno kamor Slovenci zahajamo k službi božji gremo na Brunswick, do katere imamo 18 milj. Sveta maša se služi dvakrat na mesec, vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu. Duhovniške obrede in pobožnosti opravlja Rev. Father Drew iz Muskegona, Mich. rodom Irec, ki je vzoren in blag gospod in je med nami Slovenci v obče priljubljen. Posebno hvalo smo mu dolžni od lanske jeseni, ko je pripravil naše otroke za sv. birmo. Da je imel dovolj trudnega dela z njimi, dokazuje to, da je bilo nekaj takih otrok, ki še križa niso znali narediti. In te je moral pripraviti v štiri dneh za sv. birmo. Jaz se v imenu tukajšnjih Slovencev Rev. Fathru Drew-u prav lepo zahvaljujem in kličem, Bog naj Vam poplača za Vaš trud, katerega ste imeli z našimi otroci. Kajti edino Vam se imamo zahvaliti, da so naši mali potomci dosegli, ta vzvišeni cilj, da so prejeli zakrament sv. birme.

Rojakom v tukajšnji okolici pa stavi vprašanje, ali bi ne bilo mogoče, da bi mi Slovenci, Slovaki in Hrvatje dosegli to, da bi kje v naši sredini postavili si svojo lastno Cerkev. Na to vprašanje bom sčasoma po mojem skromnem mnenju objavil svoje misli. Da tukajšnji Slovenci pogrešamo slov. duhovnika je gotovo, ker nikoli ne čujemo pridige in nauk v svojem materinem jeziku, katerega vsak zaveden katoličan ljubi, posebno če še tujega jezika dobro ne razume. Zato v imenu večine tukajšnje nasebine, apeliram, da bi se kateri izmed bližnjih č. g. slov. duhovnikov zavzel za tukajšnje rojake, da bi vsaj enkrat v letu če več ne prišel med nas in tako dal priložnost opraviti dolžnost, katero zahteva sv. vera in naša mati katoliška Cerkev, zakar bi bili mi iz srca hvaležni.

Ko že pišem o nasebini bo gotovo cenjene čitatelje zanimalo, kako in kedaj smo se tu nasebili. Storiija je zanimiva, obenem tudi svarilna za one, ki mislijo kupiti farmo in postati samostojni gospodar.

(Dalje prihodnjič.)

Prva misel.

Zidar, (kateri je ravno padel iz visokega odra, ne da bi se bil kaj poškodoval): "Zdaj bi pa rad vedel, čemu sem član bodpornega društva!"

ZA PIRUHE

je prav gotovo, da se boste spomnili zopet svojih dragih domačih, in jim poslali neki dar za praznike. Da bo Vaša pošiljatev dospela pravočasno za praznike na svoje mesto, bo prav, da jo pošljete takoj in sicer pošljite jo skozi

BANČNI ODDELEK "EDINOSTI"

ki dostavlja denar v staro domovino najhitreje in najceneje je po dnevnem kurzu istega dne, ko prejme denar. Poizkusite enkrat naše podjetje v tem oziru, in vedno se ga boste posluževali radi njegove najboljše postrežbe.

ROJAKI PODPIRAJTE SVOJE LASTNO PODJETJE!

V NEDELJO POPOLDNE.

Piše Rev. J. C. Smoley.

TEDENSKI KOLEDAR

- 6. post. (cvetna) — Jezusov vohod v Jer. Mat. 21.
- 25. Nedelja — Marijino oznanjenje.
- 26. Ponedeljek — Emanuel muč.
- 27. Torek — Janez. sp. c. u.
- 28. Sreda — Velika. Ivan Kap. spoz.
- 29. Četrtek — Veliki. Armo-gast. muč.
- 30. Petek — Veliki. Kvirin in Julita.
- 31. Sobota — Velika. Balbina. devica.

ČETRTI ČLEN VERE. — KALVARIJA.

Zadnji prizor Kristusovega trojenja se je odigral na gori Kalvariji ali Golgota; premišljujmo danes, kaj se je na Kalvariji godilo.

Komaj je obsodil Pilat Kristusa na smrt, so pričeli takoj s pripravami, da bi smrtno obsodbo izvršili. Brez odlašanja so naložili Kristusu težki križ, spremljevala sta ga dva hudo-delca, roparja-morilca, ki sta bila tudi obsojena, da bota križana. Sprevod je šel po cestah mesta Jeruzalema proti Kalvariji.

Ko so rablji opazili, da je pričel Kristus pešati, ker je že padel pod križem, so zagrabil in prisilili Simona Cirenejskega, da je pomagal Jezusu križ nesti. Med potom je srečal Jezus svojo žalostno mater, srečal je več Jeruzalemskih žensk, ki so ga objokavale. Kristus jih je tolažil in jim rekel, da naj ne jokajo nad njim, pač pa nad seboj in svojimi otroci. Okoli poldneva so prišli na vrh Kalvarije.

Po kratkem običaju so ponudili Kristusu nekoliko vina, zmešanega z mirom, da ne bi občutil toliko bolečin, slekli so mu potem obleko in ga križali med obema razbojnikoma. Na vrh križa, nad Jezusovo glavo, pa so dejali napis: "Jezus Nazarenski, kralj Judov."

Dvignili so potem križ, vojaki so pa vadjali za Jezusovo obleko. Judovska druhal, pismarji in farizeji pa so stali pod križem in Jezusa zasramovali. To bogohulno zasramovanje seveda ni dolgo trpelo, ker solnce je nenkrat zatemnelo, druhal se je tega prestrašila in obmolknila.

Med tem pa je Jezus v posameznih odmorih spregovoril one znamenite besede, ki so nam znane kot "sedmere poslednje Jezusove besede." "Oče, odpusti jim, vsaj ne vedo, kaj delajo." — Resnično ti povem, še danes boš z menoj v raju. — Žena, glej, tvoj sin; sin, glej, tvoja Mati. — Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil. — Žejen sem. — Dopolnjeno je. — Oče, v tvo-

VSE CENJENE ZASTOPNIKE

prav uljudno prosimo, da naj nam blagovolijo takoj vrniti vse preostale Kalendarje "Ave Maria." Naročila še vedno silno prihajajo, a nam so zadnji že davno pošli.

Prosimo vse cenjene zastopnike, da upoštevajo to našo prošnjo.

SKUPNO POTOVANJE.

Več oseb se je priglasilo, da bi radi videli, ko bi se posebej zbralo kaj več Slovencev in bi šli skupaj domov letos poleti.

Mi smo za to in smo pripravljeni posredovati in stvar urediti.

Zato vsi, ki so namenjeni letos domov in ki bi radi imeli na poti družbo in varstvo naj se takoj zglašijo pri uredništvu našega lista.

Čas za priglasenje je do velikenoci.

"Edinost."

je roke izročam svojo dušo." Končno ob tretji uri popoldne je Jezus nagnil svojo glavo in umrl.

V tem trenutku je postala splošna tema. Solnce je popolnoma mrknilo. Pričeli so se dogajati še drugi čudeži: zemlja se je tresla, skale so pokale, grobovi so se odpirali, mrtvi so vstajali iz grobov, pregrinjalo v njiju se je pretrgalo od vrha do tal. Mrtvi so se prikazovali v Jeruzalemu.

To pa še ni bilo vse. Vršili so se še drugi čudeži. Rimski stotnik se je spreobrnil: "Resnično, ta je bil Sin božji." Judje, ki so se vračali iz Kalvarije v Jeruzalem, so se trkali na svoja prsa v znamenje svojega kesanja.

Mi pa, prijatelji, ne pozabimo, da je Jezus umrl za naše grehe, trkajmo se tudi mi z resničnim kesanjem na svoja in sklenimo, rajše umreti, kakor pa še kdaj grešiti.

APOLOGETIKA. Ničvredna Tema:

Skrivnosti pa le ostanjejo temne; ničesar se ne da pri njih misliti. Kako korist pa imamo torej od skrivnosti?

Odgovor. — Nikar se ne, pre-naglj, prijatelj! Pri skrivnostih se pač da kaj misliti, tako imamo o njih cele pridige, cele knjige so se o njih napisale. Skrivnosti nikakor niso popolnoma temne. Vzemimo na primer skrivnosti Presv. Trojice. Smisel stavka: Bog je eden v natori in trojen v osebah, nikakor ni teman; vsak posamezen pojem je nam razumljiv. Eдино le zveze teh pojmov ne more naš razum najti in ga ne more tudi s pomočjo razodenja spoznati. Toda božje pričevanje nam zadošča. Mi spoznamo, da je tako, ne vemo pa, KAKO JE.

Slično spoznavamo, da delujeta magnetizem in elektriciteta po gotovih zakonih pod gotovimi pogoji. Kako se pa delovanje notranje izvrši, tega ne vemo. V notranjost narave ne prodre noben vstvarjen duh. Ali radi tega spoznanje, da je tako, nima nikake koristi? Velikanski napredki našega časa nam dajo na to odgovor.

Kaj pa naj si pri tem mislim, praviš nadalje. — Mnogo, prijatelj. Na primer, da vlada v Bogu še vse drugačne, čudežne notranje življenje kakor pa pri nas stvareh, da vlada blaženost,

o kateri modroslovje nima nikakega pojma. V čudežni medsebojni ljubezni treh božjih oseb na **človeška ljubezen**, n. pr. v zakonu, v družini, v društvih, najlepšo predpodo. Brez Trojice bi se včlovečenje, odrešenje, sploh celo delo zveščanja nikakor ne dalo razumeti. Koliko se da pri teh skrivnostih misliti kako zvišene pojme o božji ljubezni, o božji pravičnosti in usmiljeno dosežemo ravno po skrivnostih, kako se ravno po skrivnostih dviga krščansko življenje, o tem nam priča krščanstvo in njegova zgodovina. K vsemu, kar je krščanstvo ustvarilo velikega in krasnega v umetnostih, v vedi, v pravu in v pravosti, dale so povod skrivnosti o Presv. Trojici, o včlovečenje, odrešenju, posebno pa o Presv. Rešnjem Telesu.

Zato treba najprej misliti, potem še le kritikovati krščanstvo!

Delo in marljivost sta most, ki vodi do sreče in zadovoljstva.

Številke pri raznih računih ne lažejo, čestokrat pa laž tisti, ki jih zapiše.

Nikdar ne sodi moža po njegovi lepi "styliš" zunanji obleki. Morda mu jo je kupila njegova žena.

PAIN-EXPELLER VAM BO POMAGAL!

Če je poklence Pain-Expeller na pomoč, bo BOLEČINA hitro pre-magana ter bo ma-homa izginita. Ob prvih znamenjih revmatizma, živčne potrosti, nevral-gije, bolečin, krče-vitega trganja, si nabavite steklenece tega močnega, za-nesljivega družinsk-ega linimenta ter ga vdrgnite. Pristni Pain-Expeller nosi našo SIDRO varnostno znamko. Vse drugo je ponaredba. 35c in 70c. v lekarnah ali od F. AD. RICHTER & CO. 104-114 South 4th St., Brooklyn, N. Y.

SLOVEČI UMETNIŠKI FOTOGRAFIST

Nemecek

1439 W. 18th Street

IZDELUJE NAJBOLJŠE SLIKE!

SVOJ POKLIC VRŠI ŽE S 30-LETNO IZKUŠNJO!

KONSUMNE ZADRUGE V ZDRUŽENIH DRŽ.

Brošura, ki je ravnokar izdal Bureau of Labor Statistics (U. S. Department of Labor), vsebuje jako zanimive informacije o razvoju konsumnih zadrug consumer's cooperative societies v Združenih Državah. Izdajanje take brošure je tem bolj umestno, v kolikor se je združno gibanje začelo živahno razvijati tudi v Združenih Državah, zlasti med priseljenci, ki prihajajo iz dežel, kjer je zadrugarstvo na jako višji stopinji.

Splošno se danes priznava, da je moderno zadrugarstvo začelo l. 1844. na Angleškem, in sicer v mestu Rochdale, kjer so pod vplivom znanega socijalnega reformatorja Robert Owen tamošnji tkalci organizirali društvo v odpomoč proti revščini, nezaposlenosti, slabi hrani in pretiranim cenam. Zadrugiško gibanje je od tedaj ostalo značilno delavsko gibanje in se je kot tako razširilo po vsem svetu.

Istega leta se je po tem angleškem vzorcu organizirala zadruga v Bostonu, iz katere je pozneje nastala nekdanja mogočna New England Protective Union in po razpadu iste American Protective Union s 700 podružnicami. Mnogo drugih poizkusov je bilo napravljeno; l. 1879. je radi slabe uprave propadla zadruga zveza "Sovereigns of Industry," ki je imela prodajalnice ob vsej severno-vzhodni atlantski obali. Od tedaj do konca prejšnjega stoletja je združništvo životarilo, in le malo zadrugiških štacun je preživelo. V zadnjih letih pa, zlasti pa po vojni, se je zopet oživilo zanimanje za vse vrste združništva.

Z izbruhom vojne so cene začele rasti. Plače so se tudi povišale, ali ne v istem razmerju in ne za vse delavce. Pod pritiskom dražnje so ljudje iskali odpomoci, in združništvo se

DRUŽBA SV. MOHORA izda za l. 1923 sledeče knjige:

1. Kalendar za leto 1924.
2. Življenje svetnikov. 4 snopič.
3. Slov. Večernic 76 zvezek.
4. Kemija.

Udnina stane 1 dolar. Kdor želi še vezani molitvenik doplača 30 centov.

Oglasite se približno do 5 marca 1923.

Zastopnik Družbe sv. Mohora v Ameriki:

REV. J. M. TRUNK,
P. O. Berwick, N. Dak.

jim je zdelo najbolj obetajoče sredstvo. Uspehi združništva na Angleškem in po vsej Evropi so vplivali povzbujevalno. Tako je nastalo živahno gibanje za ustanovljenje konsumnih zadrug, ki so bile organizirane vsepovsod.

Mnogo izmed teh novih organizacij je sicer propadlo. Nekatere so bile ustanovljene, kjer ni bilo dosti prebivalstva, da bi jih podpiralo. Druge so postale žrtve raznih švindlerjev, ki so izrabljali obče zanimanje za združništvo in prodajali delnice za podjetja, ki so bila le navidezno zadruga. Mnogokrat je manjkalo potrebne izkušnje in trgovskega znanja. Zlasti pa je bilo 1920., ko so cene začele padati, jako usodno leto za mnogo zadrug, ki so imele zalogo, nakupljeno po višjih cenah. Naslednja velika nezaposlenost je tudi slabo vplivala na razvoj konsumnih zadrug; nezaposlenost pomenja za zadruga zgubo odjemalcev ali prodajanje na up. Mnogo zadrug daje blago na kredit, ali ako se to pretira, postane lahko pogubonosno; radi tega vzroka je mnogo zadrug propadlo.

Gori omenjena brošura vsebuje študijo o 2000 raznih zadrugah, t. j. 90 odstot. vseh konsumnih zadrug v Združenih državah. Kakor povsod na svetu, tako v Združenih državah se opaža, da velika mesta zaostajajo v razvoju združništva. Velikih zadrug, kakršne najdemo v drugih deželah, je malo v Združenih Državah. Izmed 966 zadrug le 9 jih je imelo čez 2000 zadrugiškov. Da je združništvo

še mlado v tej deželi dokazuje dejstvo, da 70 odstot od vseh obstoječih konsumnih zadrug in dobra polovica vseh poljedelskih zadrug posluje še le pet let ali manj.

Med posebnimi najnovejšimi vrstami zadrug brošura navaja zadruga "boarding-house," restavracije in stanovanjske zadruga.

Najboljše CIGARETE

JOHN R. RYAN POGREBNIK

Cor. Sixth and Portland Str. CALUMETH, MICH.

Automobile za pogrebe, krste in ženitovanja na razpolago.

Kupčuje tudi s konji.

Vsem se toplo priporoča!

POZOR ROJAKI!

Za one kateri nameravajo kupiti svoje domovanje, se jim sedaj nudi lepa prilika.

Na prodaj imam 4 lepe hiše in sicer v bližini Slovenske cerkve, 2 zidane in 2 lesene hiše, vse v najboljšem stanu. Cene zelo nizke.

Kdor namerava kupiti sedaj hišo, naj se oglasi pri meni.

Martin Laurich
1900 West 22nd Place, CHICAGO, ILL.
Phone: Canal 5777.

Nagrade za nove naročnike ta mes.

- ZA ENEGA CELO-LETNEGA NOVEGA NAROČNIKA pošljemo vsakomur, ki ga nam pošlje z naročnino vred, eno izmed sledečih knjig:
 - "SOSEDOV SIN" krasna povest izpod peresa pisatelja Jurčiča.
 - "PRILIKE PATRA BONAVENTURE," zanimiva povest.
 - "DVE SLIKI" krasna povest iz pod peresa pisatelja K. Meškota.
 - ZA DVA NOVA CELO-LETNA NAROČNIKA, pa damo sledeče nagrade:
 - Vse tri gori imenovane knjige, ali pa krasen in pripraven molitvenik
 - "MOJ TOVARIŠ" s zlato obrezo. Kdor bi raje angleški molitvenik mu pošljemo "KEY OF HEAVEN," ki je krasen z zlato obrezo, pripraven za mlade fante in dekleta.
 - ZA PET CELO-LETNIH NAROČNIKOV pa damo vsakomur, ki jih pošlje, krasno knjigo "ŽIVLJENJE SVETNIKOV," ki velja: \$4.75.
- Sedaj pa noge! Zavijajmo rokave in korajžno na delo za novimi naročniki! Sedaj imate priliko, da razširite katoliški tisk in poleg tega si zaslužite še krasne darove, ki so razpisani za nove naročnike.

(Izpolnite ta kupon in ga pošljite nam!)

ZA EDINOST, 1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Priloženo pošiljam \$..... za naročnino

..... naročnika (kov) za dobo

NASLOVI:

Ime naročnika

Naslov ali (Box):

Mesto Država

Ime naročnika

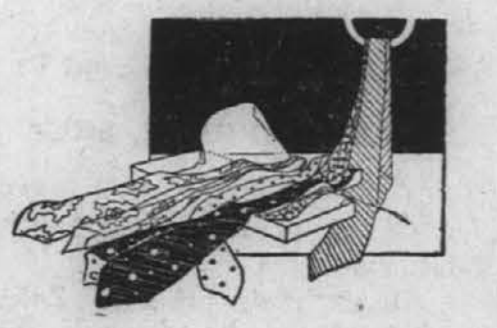
Naslov ali (Box)

Mesto Država

Za veliko noč.

Naznanjamo, da smo prejeli letos izvanredno veliko spomladanskega oblačilnega blaga, kakor obleke za deklice, bele in druge. Prodajamo letos tudi obleke za fante, volnene, velikost 5 do 16 let. Pridite si ogledati.

Prva Slovenska trgovina oblačilnega blaga,
JOHN GOTTLIEB,
1821 W. 22nd St. — CHICAGO, ILL.
Na starem prostoru.

KUHINJSKO POHIŠTVO.

Zopet smo pripravljene ni Vam postreči z najboljšim kuhinjskim pohištvom. Vsem se najtopleje priporočamo pri nakupovanju kuhinjskih potrebščin. V zalogi imam vsakovrstne kozarce, kotljeve, krožnike, skled, žlice in vilice in sploh vse, kar potrebujete v Vaših kuhinjah. Naše blago je vedno zanesljivo in po najnižji ceni. Ako potrebujete kaj takega pohištva obrnite se na našega Mr. Joseph Kamen, kateri je Vam vedno na razpolago s postrežbo in z njim se lahko pomenite v Vašem lastnem jeziku.

BENJ. EICHHOLZER
527 MAIN STREET, FOREST CITY, PA.

ČRNA SMRT

Spisal
FR. Ks. Meško.

Govorila je sunkoma, vsa drhteča od vročice. Strmel je v zrak pred se, da se je zdela, kakor niti vedela ne bi, da govori in kaj govori.

"In si že bila v mestu, Lizika?"
"Nisem. Strašno težko sem hodila; kakor bi bile noge iz svinca. A do sem sem prišla. Tukaj pa mi je postalo črno pred očmi in sem padla... Tako blizu mesta sem že! A vendar nisem mogla dalje... Še steklenico sem ubila. A mati doma trpijo. Ali pač umrejo?"

"Ne, ne, Lizika. A če bi, saj te v nebesih počakajo."
"V nebesih?" — je počasi in zamišljeno ponavljala bolnica. Videlo se ji je, da že težko govori; zaradi obilne izgube krvi jo je premagovala omedlevica. "V nebesih? — O, če umrejo mamica, vzemi še mene k sebi, o ljubi Bogec... Še mene vzemi... Mamica... mamica..."

Šepetala je kakor v sanjah, komaj slišno. Bernardin se je trudil, da ustavi kri, ki je neprestano kapljala iz nosa in je trdovratno tekla iz široke rane na čelu. Ves okrvavljen je že bil robec, okrvavljen rdeči, belopikasti predpasnik dekličin.

"Tukaj, gospod, vzemite to, prosim!"
Zučuden je pater privzdignil glavo. Pred seboj je zagledal vitko deklo, sedemnajst, osemnajst let staro, čudovite južne krasote. Nekoliko zazgorelo lice je zažarelo v deviški rdečici, ko se je ozrl v njo; a velike, čudovito črne in plamteče njene oči so mu nedolžno in vdano gledale naproti. Prosile so ga z najmehkejšo prošnjo: "Vzemi! Ne zavrzni!" Kako bi odbil njih prošnjo? Kako bi mogel zavreči?

"Prosim."
Kakor poč vplivom mogočnega tajnega čara je stegnil roko in je vzel svilnati, z dragimi čipkami obšiti robec, ki mu ga je ponujala drobna, dobra njena roka.
"Hvala, gospodična. Dobro delo ste storili."

Ljubeče je brisal dekletu kri. Bolnica je še v nezavesti gibala ustnice; a komaj se je včasih razločil vzdih: "Mamica!"
Menih pa je mislil neredno, v podečih se podobah:
"Kako da je nisem videl priti? Kdo je ta kraljevi otrok? Ali angel, iz nebes mi na pomoč poslan? Nič nisem slišal njenega koraka na cesti. A saj se menda komaj dotika zemlje, ko stopa... Saj ni s tega sveta! Kakor kraljica iz pravljicne dežele. In kakšne oči! Čutim njih ogenj, na tilniku ga čutim... Ali me le glava tako boli?... O Jezus, o Marija, vama se izročam..."

Tesno mu je bilo pri srcu kakor se brččas nikoli v življenju. A nenadoma se je zdrzil.
"Gospodična." — je nežno zaprosil in je dvignil resni, a zdaj čudno mili obraz proti nji — "ko bi blagovolili oditi. Deklica je okužena."

"Da bi odšla! Iz strahu? A vi s ene bojite, gospod?"
"Ne bojim se, ne smem se bati. Moja dolžnost je, da je ne zapustim, da sem ob nji v smrtni uri."
"A če se okužite!"
"Pa umrem! Kakor je božja volja..."
Molčala je. Oči so se ji širile in so sevale v čudnem ognju. Nenadoma ji je vzdrltel mehki obraz.
"Tako ste še mladi..."
Naglo je umolknila. Z roko je šinila preko oči in je izpregovorila poltiho, a vroče:
"Ne, ne! Ne smete!"
"Ni to v najinih rokah, gospodična... A idite, prosim."
"In vi?"

VSO ODPRAVO

OD GLAVE DO NOG

si lahko kupite pri nas. V zalogi imamo najboljše trpežne obleke, najboljše vsakovrstne črevlje, klobuke, spodnje obleke, praznične in za na delo srajce, najboljše ovratnike in kravate za srajce. Kadar kupujete črevlje za praznike ali za na delo pridite k nam in dobili boste najboljše črevlje, ki si jih morete kupiti za vaš denar. Za vaše dečke imamo najboljše trpežne obleke, črevlje, kape, srajce in sploh vse, kar rabijo.

Mi vam obljublamo, da v naši trgovini, dobite vedno najboljšo vrednost za "VAŠ DENAR"!

J. J. DVORAK & CO.
1853-1855 BLUE ISLAND AVENUE,
CHICAGO, ILL.

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:

"HMELJ IN MALT"

Zraven damo navodilo, kako zvariti dobro domače PIVO!

Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.

MAL-TEEN-MALT-EXTRACT CO.

Jos. Bielak, lastnik

1942 W. 21st Street, CHICAGO, ILL.

"Ponesem deklico gori k cerkvi. V cerkveni veži, v bližini Boga naj umre, če ji je sojeno, ne tukaj na cesti... A idite, prosim..."

"Vrnite mi robec."
Menih se je prestrašil. Krepkeje je stisnil z roko rutico.
"Robec? Ne! Tudi ta je sedaj okužen. Morali ga boste žrtvovati... A počakajte, imam še enega svojega. Priprosto je. A če dovolite, vam ga dam v zameno."

"Dajte! Hvala, gospod."
"Vam hvala, gospodična. Z Bogom."

Ne da bi se še ozrl na mlado neznancko, je nežno vzel bolnico v naročje in jo je nesel gori k cerkvi, s pokopališčem obkroženi.

Neznanka pa, Rahela, hči žida Arona Izerlina, je stala na mestu in je strmela za odhajajočim, da je izginil za pokopališčnim zidom.

Nenadoma se je zdržnila. Z roko je šinila čez čelo, kakor bi hotela nekaj izbrisati iz glave, iz spomina. Polagoma, v globoke misli pogreznena je odhajala v mesto in tam proti Ogrskim mestnim vratom, kjer je stala stara, neznatna hiša njenega očeta, ob hiši pa obširna skladišča, kamor je oče spravljaj žito in druge pridelke, ki so mu jih vozili kmetje od vseh štirih vetrov.

A čudno, ni stopala tako kraljevsko ponosno kakor sicer; ne z istim lahkim, plavajočim korakom, ki bi bil vreden najmočnejše kraljice, in ko so ga vsi meščani, tudi najhujši nasprotniki židov, na nji občudovali. Kakor bi ji nenadoma pretežka postala bogata množica črnih las, ali kakor bi jo težila velika skrb, grenka žalost, je povešala čudovito glavico in je stopala počasi in zamišljeno...

VIII.

V avgustu mesecu.

Po deželi strašna, moreča vročina. Kakor vse druge vire tolažbe in pomoči, je zaprl razvneti srd božji tuji zatvornice neba, da ni moglo in smelo dati dežja. Polje je gorelo v vročini, zemlja je ječala in pokala, trava, kjer je je še kaj bilo in je solnce ni že povsem požgalo, je rumenela, se zvijala, prasketala. Kakor ljudje pod koso deklo božje, črne smrti, so poljski pridelki umirali pod pekočimi žarki razjarjenega očesa božjega, solnca.

"Katerih se usmili morilka kuga, pomro od lakote. Vedno je bilo tako ali obratno... Kuge, vojske, lakote, reši nas, o Gospod!"

"Saj nas ne sliši! Čemu nam molitev?"

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE. Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

LIST "EDINOST" JE LIST ZA RESNICO.

Toda ima bratca, ki se drug drugega izpopolnjujeta, da poročata celo resnico. In ta njegov bratec je

"A V E M A R I A"

Zato nima popoln list "Edinost," kdor nima še lista "Ave Maria" poleg.
Imaš ti oba brata naročena?
Tako si naroči še list "Ave Maria," ki stane \$2.50 na leto pri
Ave MARIA 1852 W. 22nd Pl. CHICAGO, ILL.

GLASNIK PRESV. SRCA JEZUSOVEGA

je posvečen zlasti češčenju presv. Zakramenta.
Ta list bi ne smel manjkati v nobeni slovenski katol. hiši.
Ali ga imate pri Vas? Zakaj ne? — Takoj ga naroči! Stane samo \$1.00 na leto. Naroča se
GLASNIK 1852 W. 22nd Place.

Dolžnost Slovencev v Chicago

je, da dajo svoje perilo oprati v SLOVENSKO PRALNICO "LAUNDRIJO." Ne podpirajte več tujcev, ko imate v svoji sredi svojega lastnega rojaka, ki vodi to obrt. Kadar imate pripravljeno svoje perilo, pokličite na telefon, da pride na Vaš dom voz Slovenske pralnice. Mi peremo oblačila in vse, kar je za prati. Čistimo obleke "Dry cleaning," čistimo karpete, zavese in sploh vse, kar se da čistiti. Kadar imate kaj za prati, čistiti, ne pozabite na naše ime. Pokličite nas po telefonu.

SOUTH-WEST LAUNDRL CO.
JOHN ČERNOVICH, lastnik.
255 W. 31st Street, CHICAGO, ILL.
Telephone: Yards 5893.

UTRINKI.

Zivljenje pravijo nekateri, da ni nič drugega, kakor igra za obstoj; usoda človekova pa mu ponavadi zmeša vse karte predno jih človek v roke dobi.

V današnjih dneh je ženskam najdražja stvarca na svetu ročno ogledalce pa lepo dišeči prašek. Te dva jih spremljata v vse kraje, kamor ženske gredo.

Naj bodo ženske še tako previdne in gledajo na svoje dobro ime, enega ne morejo utajiti in to je, da zgubijo svoje ime, ko se omože.

Vsak oženjeni mož se baha v družbi, da ve, kako se mora vladati žensko. Ko pa pride domov, pa ponavadi prepusti to ulogo svoji ženi.

Ekonomija je fundament, na kateri edino se da pozidati napredek in srečo.

Nekateri ljudje samo zato vedno radi govore, ker jih silno veseli slišati govoriti samih sebe.

Ljudje prav radi pripovedujejo, kje se prehlade in kako dobe kašelj; ne povedo pa tako radi, kje so si izposodili dežnik.

Nekateri možje se prav nič ne menijo če prelomijo kako obljubo, ko je pa tako lahko drugo narediti.

Bedaki imajo vedno tudi srečo, da najdejo bečake, da jih občudujejo.

Veliko ljudi bo naredilo stvari tako, kakor si jih drugi žele, ako so te stvari v soglasju z njihovimi stvarmi.

Resnica se ne more nikdar zalžjo poljubiti.

Lemež tega redi, kateri se ga drži.

J. KOSMACH
1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prezvamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, najnižje cene. Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

Kjer ljudje nič ne delajo, se uče hudo delati.

Kdor z ljudmi občava, jih že spoznava.

Po ljudih se ravnaj, ljudje se ne bodo po tebi.

Modri ljudje hiše zidajo, norci jih podirajo.

Od otrok in starih ljudi se malo hvale dobi.

Revež lonec, če pride v jezno roke.

Ljubezen ima stiri oči, pa je vendar slepa.

Ker prava ljubezen živi, tam prepira ni.

Kjer ljubezen tam mir; kjer mir tam blagoslov; kjer blagoslov, tam Bog; kjer Bog, tam ni nadlog.

Ljubezen bolj potegne ko sedem volov.

Na tisoče žensk proučuje pravo v Zedinjenih državah. Že sedaj se ne da ženskam priti na konec, kaj še le, ko bodo advokatinje?

Za odstraniti slabe navade ni za človeka nikdar prezgodaj.

IZPLAČILA

v ameriških dolarjih še vedno izvršujemo v zasedenem ozemlju v Italiji, Nemški Avstriji in drugod.

V Jugoslaviji je začasno nemogoče lokalnim bankam izplačevati ameriške dolarije, ker to sedaj izvrši edino Narodna Banka v Beogradu. Vendar pa potnikom, ki rabijo dolarje za na pot preskrbimo dolarje.

Dolarske čeke pa še vedno lahko izdajamo in iste vnovčijo v stari domovini po dnevnem kurzu v jugoslovanske krone.

Za dolarske pošiljave računamo sledeče pristojbine: do \$15.00 po 50 centov, — od \$15.00 do \$30.00 po 75 centov, — od \$30.00 do \$50.00 po \$1.00, za izplačila, ki presegajo \$50.00 računamo 1 cent in pol od dolarja, ali po \$1.50 od sto dolarjev. H tem pristojbinam je še pridjati za vsako posamezno nino.

BANČNI ODDELEK EDINOSTI
1840 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

List Edinost

je last slovenskih katoliških delavcev v Ameriki. Za njih korist se izdaja, da brani njih pravice in jim kaže pravo pot do pravega napredka. List Edinost zahaja skoro v vse slovenske naselbine po Ameriki. Vse zavedne slov. družine so nanj naročene, in ga pridno čitajo, ker v njem najdejo največ pravega poduka, mnogo zanimivih novic in zabavnega čtiva.

ZATO SO OGLASI V LISTU "EDINOSTI" USPEŠNI.
Trgovci, ki imajo svoje trgovine naj poizkusijo oglašati v listu "Edinosti" in prepričani smo, da bodo potem v Edinosti stalno oglašali.

DRUŠTVA SE BODO POVZDIGNILA DO VSPEHA, ako ob raznih prireditvah in kampanjah oglašajo v našem listu. Poizkusite in prepričajte se enkrat. Poslužite se lista za Vašo reklamo, da jo list ponese na slovenske domove pred oči slovenskih rojakov, da bodo znali, kaj prirejate in kdaj!

NAŠA TISKARNA

je sedaj skoro najmodernejša slov. tiskarna v Ameriki. Tiskarska dela izvršujemo lično in točno. Vsem slovenskim č. č. gg. duhovnikom, cenjenim društvam, trgovcem in posameznikom, se najtopleje priporočamo, da se spomnijo na nas, kadar potrebujejo, kakih tiskovnin.

Ničesar drugega ne prosimo Vas, kakor vprašajte nas za cene, predno oddaste narečilo drugam. Ako le to storite, smo prepričani, da bomo vedno tiskali Vaše tiskovnine mi!

Mi izvršimo vsako tiskarsko delo. Najsi bo še tako malo ali veliko. Poizkusite pri nas!

TISKOVNA DR. "EDINOST"

1849 W. 22nd Street Chicago, Ill.
Phone: Canal 0098.